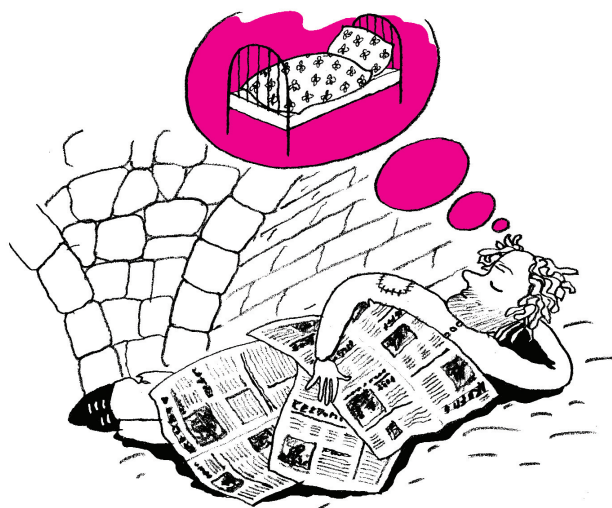

La casa soñada

Me basta cerrar los ojos y la veo nítidamente delante de mí. La casa de mis sueños. Es probable que a muchos no les guste, pero sobre gustos no hay nada escrito. No tengo claro de dónde salió este axioma, pero creo que se dice así. Mi casa es una casa rústica que había reformado de tal manera que conservara los techos de madera y los rasgos originales. En la planta baja hay una cocina equipada con los electrodomésticos más sofisticados y, sobre todo, un frigorífico lleno de comida. No cabe duda de que un frigorífico bien abastecido es un gran atractivo en toda casa, sea grande, sea pequeña. Dando unos pasos se entra en un salón de 50 m² con unas grandísimas librerías, llenas de libros y objetos de porcelana china, con suelo de tarima flotante de madera preciosísima y con una alfombra persa de seda. Ah, por poco se me olvida: la pieza predominante del salón es una chimenea en la que arde leña y el calor agradable invita a hundirse en uno de los sillones de cuero y a tomarse un whisky. Es lógico que lo concibiese así, porque me encanta leer novelas policíacas tomando una copa, sobre todo cuando afuera hace un frío que pela. Bueno, además hay un espacioso cuarto de baño con una bañera que parece una piscina, con azulejos de color azul y amarillo. Subiendo la escalera se llega a la primera planta, en la que están situados tres dormitorios. Me gustaría invitaros a continuar la visita y hasta a festejar conmigo mi cumpleaños, que es exactamente hoy, pero lo siento mucho. Hasta el momento no he inventado nada más porque en los últimos días he tenido una agenda superagitada. Lo único que me apetece ahora es meterme en una de las camas y disfrutar de las suaves y cálidas sábanas y dormirme porque afuera de verdad que hace un frío que pela...

Me despertó la voz áspera del vigilante que me sacudía diciéndome: "Oiga, señor, lo siento, pero éste es un terreno privado, los sintecho tienen el acceso prohibido a este sitio, váyase a dormir a otro lado." Así que recogí el periódico con que me tapaba y me fui a continuar soñando debajo de un puente del centro de la ciudad.

Ciudades en expansión

Cada año, unos 20 millones de personas se van a vivir a la ciudad, movimiento migratorio sin precedentes en la historia. Entre 1950 y 1990, la población de las ciudades aumentó desde los 200 hasta los 2.000 millones y se espera que alcance los 3.000 millones en el año 2025. 19 ciudades de las 25 más grandes del mundo se encuentran en países en vías de desarrollo. La gente abandona el campo generalmente por causa de la falta de tierra o su degradación, sequías o inundaciones, conflictos religiosos, guerrillas o guerras civiles, y se mueve a la ciudad en busca de una vida mejor.

La superpoblación es una característica de la mayoría de las ciudades más importantes del mundo, pero en las de los países subdesarrollados es un hecho cotidiano. Lagos (Nigeria) está a la cabeza, con una media de 5,8 personas por habitación. Así surgen las chabolas que generalmente se construyen con cualquier material que esté al alcance (bolsas de plástico, madera contrachapada o planchas de hierro) en zonas inadecuadas para la vivienda (basureros, pendientes, zonas propensas a hundimientos o tierras contaminadas). La mayoría de estos campamentos carecen de infraestructura: hay falta de agua corriente, higiene, alcantarillado o electricidad.

Las ciudades no sólo se expanden: también crecen hacia arriba. Para cubrir la necesidad de la vivienda, los edificios son de construcción rápida y comparten los rasgos de la arquitectura de posguerra. En muchas ciudades, los bloques de pisos altos se han convertido en verdaderas colmenas, sobre todo si se encuentran en los suburbios. La concepción de tales barrios es extraordinariamente insensible a la necesidad de las personas de estar en contacto entre sí y con la tierra. El ambiente inhumano y las condiciones nefastas de la vivienda son causas de serios problemas sociales: criminalidad, vandalismo, etc.

(Adaptado de El País)

VOCABULARIO

abastecer (zc) – zásobit, vybavit
acceso m (a) – přístup (*k*), vstup (*do, na*)
acertado – správný, vhodný, výstižný
afuera – venku
agenda f – agenda; pracovní program; kalendář, diář
agitado – rušný, bouřlivý
agua: ~ **corriente** – tekoucí voda
 ~ **potable** – pitná voda
alcançe m – dosah
alcantarillado m – kanalizace
alfombra f – koberec
algodón m – bavlna
aprovecharse (de) – těžit (*z čeho*), zneužívat
arder – hořet, planout
arriba – nahoře, nahoru
áspero – hrubý, drsný (*i přen.*)
atractivo m – lákadlo, magnet (*přen.*)
augmentar – zvýšit se, zvětšit se, vzrůst
ausencia f – nedostatek; nepřítomnost

autoridades fpl – úřady
axioma m – axiom, věta, zásada, poučka
bastar – stačit
basurero m – smetiště, skládka odpadu; popelář
busca f – hledání
cálido – teplý
campamento m – tábor, tábořiště
carecer (zc) (de) – nemít, postrádat (*co*)
chabola f – chatrč
chimenea f – komín; krb
colmena f – úl
compadecerse (zc) (de) – slítovat se (*nad*)
concebir (i) – navrhnout, pojmout (*plán apod.*); sestavit
concepción f – koncepce, pojetí
condición f – podmínka
conflicto m – konflikt, spor
conservar – zachovat, uchovat
construcción f – konstrukce, stavba, výstavba

contaminado – znečištěný, kontaminovaný
cuero *m* – kůže
culpa *f* – vina
cumpleaños *m* – narozeniny
daño *m* – škoda, poškození
decente – slušný, vhodný
degradación *f* – degradace
   ~ **de la tierra** – degradace/snížení úrodnosti půdy
desconexión *f* **social** – společenské vyloučení
desprotección *f* – nedostatečná ochrana
disfrutar (de) – užívat si (*čeho*), lebedit si (*v*)
dúplex *m* – mezonetový byt
electricidad *f* – elektřina
enfrentarse (a/con) – čelit (*komu, čemu*)
equipar (con) – vybavit (*čím*)
espacioso – prostorný
expandir(se) – expandovat, rozšiřovat se
expansión *f* – zvětšování, rozšiřování, expanze
   en ~ – rozšiřující (*se*), expandující
exportación *f* – vývoz
festejar – oslavovat
fortuna *f* – štěstí, osud; jmění, bohatství
generalmente – obvykle
guerra *f* (**civil**) – (občanská) válka
guerrilla *f* – guerila, partyzánská válka
hecho *m* – skutečnost, fakt
higiene *f* – hygiena
hundimiento *m* – sesutí, pokles (*půdy*);
   potopení, ponoření
hundir(se) – ponořit (se)
imperfecto – nedokonalý, nedokonavý
importación *f* – dovoz
inadecuado – nevhodný
incluso – dokonce i; včetně
infraestructura *f* – infrastruktura
ingenuo – bezelstný, naivní
inhumano – nelidský, odlidštěný
inquilino *m* – nájemník
insensible (a) – necitlivý, necitelný (*k*)
inventar – vymyslet, vynalézt
lado: otro ~ – jinde
   a otro ~ – jinam
lana *f* – vlna
leña *f* – dřevo (na topení)
librería *f* – knihovna; knihkupectví
madera: ~ contrachapada – překližka
marginación *f* – vyloučení ze společnosti,
   marginalizace
media *f* – průměr
meterse – jít, vlézt (*kam*)
migratorio – migrační
moverse (a) – přesouvat se (*do*)
necesidad *f* – potřeba, nutnost
nicho *m* – výklenek (*ve zdi*)

novela *f* **policíaca** – detektivní román
objeto *m* – předmět (*ne ve škole*), objekt
operador *m* (**de telefonía**) **móvil** – mobilní operátor
país: ~ en vía(s) de desarrollo – rozvojová země
   ~ **subdesarrollado** – nerozvinutá/zaostalá země
paraíso *m* – ráj
pendiente *f* – svah, stráň
perfecto – dokonalý, dokonavý
persa (*nemění se v rodě*) – perský
persona *f* **sin hogar** – bezdomovec
pieza *f* – kus (*předmět*)
piscina *f* – bazén
plancha *f* – deska, plát
   ~ **de hierro** – železný plech
planta *f* – poschodí, patro
   ~ **baja** – přízemí
plástico *m* – plastická hmota, plast
poblado – obydlený, osídlený
posguerra *f* – poválečná doba
   de ~ – poválečný
precedente: sin ~s – nebyvalý, bezprecedentní
predominante – převládající; výrazný, význačný
prefabricado – prefabrikovaný
presente: tener ~ – mít na zřeteli, uvědomovat si
probable – pravděpodobný, možný
propenso (a) – mající sklon/náchylný (*k*),
   být nakloněný (*čemu*)
propiedad *f* – vlastnictví
   pisó en ~ – byt v osobním vlastnictví
propietario *m* – vlastník, majitel
propio – vlastní
reformar – předělat, přebudovat, renovovat, upravit
religioso – náboženský
rústico – rustikální; venkovský
sacudir (+ 4. p.) – třást (*čím, kým*)
sea..., sea... – buď ... nebo, ať (*už*)... nebo...
seda *f* – hedvábí
sequía *f* – sucho, období sucha
sintecho *m* – bezdomovec
social – sociální
sofisticado – sofistikovaný
soledad *f* – samota
soñado – vysněný
suburbio *m* – předměstí
suelo *m* – podlaha; půda
superpoblación *f* – přelidnění
surgir (j) – objevit se, vzniknout, vyvstat
tapar(se) – přikrýt (se)
tarima *f* **flotante** – plovoucí podlaha
techo *m* – strop, střecha
terreno *m* – pozemek, parcela
vacío – prázdný
vandalismo *m* – vandalství
vigilante *m* – hlídač, strážce

FRASEOLOGÍA

No tengo claro de dónde salí.
Por poco se me olvida/olvidó.
El calor invita a hundirse en el sillón.
Hasta el momento no he inventado nada más.
Tengo una agenda superagitada.
La gente se muda a la ciudad en busca de una vida mejor.
estar a la cabeza
Lagos está a la cabeza.
estar al alcance (de todos)

lo de menos es...

Není mi jasné, odkud se to vzalo.
Málem jsem zapomněl(a).
Teplu svádí k tomu, aby ses ponořil do křesla.
Až dosud jsem nevymyslel nic dalšího.
Mám strašně nabitý pracovní program.
Lidé se stěhují do města, kde hledají lepší živobytí/obživu.
být v čele/na prvním místě
Lagos je v čele/na prvním místě.
být dosažitelný/dostupný (pro všechny),
být na dosah (všech)
to nejmenší je...

GRAMÁTICA

1. Použití subjuntivu po neosobních výrazech a při vyjádření pochybnosti, nejistoty

- Téměř po všech neosobních slovesných konstrukcích v **kladném i záporném tvaru** se používá ve vedlejší větě **subjuntiv**. Jsou to např. výrazy:

ES POSIBLE (je možné)

ES PROBABLE (je pravděpodobné)

ES LÓGICO (je logické)

ES NATURAL (je přirozené)

ES NORMAL (je normální)

PUEDE SER (možná)

ES BUENO (je dobré)

ES MALO (je špatné)

ES EXTRAÑO/RARO (je divné)

ES IMPORTANTE (je důležité)

ES INTERESANTE (je zajímavé)

ES UNA LÁSTIMA (je škoda)

ES UNA PENA (je škoda)

ES UNA SUERTE (je štěstí)

ES UNA CASUALIDAD (je náhoda)

ES MEJOR (je/bude lepší)

ES PEOR (je/bude horší)

ES DE ESPERAR (dá se očekávat)

MÁS VALE (je lépe/lepší)

ES HORA DE (je načase)

NO ES DE EXTRAÑAR (není divu)

atd.

Es probable que a muchos no les **guste**.

No es normal que **quiera** casarse a esta edad.

Je pravděpodobné, že se to mnohým nebude líbit.

Není normální, že se chce v tomhle věku oženit/vdát.

Es lógico que no le **quede bien** un vestido así. *Je logické, že jí takové šaty nesluší.*
Es una pena que no **puedas** venir con nosotros. *Je škoda, že s námi nemůžeš jít.*

Es de esperar que no **pase** el examen. *Dá se očekávat, že tu zkoušku neudělá.*

Ve většině uvedených výrazů lze použít místo slovesa *ser* sloveso **parecer**: parece interesante/probable.... Pravidla pro použití subjuntivu zůstávají stejná jako u *ser*.

Po výrazu **MENOS MAL (QUE)** (*ještě štěstí, že*) se používá **oznamovací způsob**.

Menos mal que **has llegado**. *Ještě štěstí, že jsi přišel.*

■ Po neosobních výrazech, které vyjadřují **jistotu**, se používá **v kladných větách oznamovací způsob**. Jsou to výrazy:

ES VERDAD/CIERTO (je pravda)

ES INNEGABLE (je nesporné)

ES SEGURO (je jisté)

ES OBVIO (je samozřejmé/jasně)

ES INDISCUTIBLE (je nepochybné/nesporné)

ES EVIDENTE (je evidentní)

apod.

Es indiscutible que **hay** que hacerlo hoy. *Je nesporné, že je to třeba udělat dnes.*
Es seguro que nos lo **traerá**. *Je jisté, že nám to přinese.*

Pozor: Pokud jsou tyto výrazy **v záporné formě**, přestávají označovat jistotu, a proto po nich následuje také **subjuntiv**:

No es seguro que **venga** hoy.

Není jisté, že dnes přijde.

No es verdad que ya **esté** aquí.

Není pravda, že už je/byl tady.

■ Již ze samotného charakteru slovesa **DUDAR** vyplývá, že se po něm používá též **subjuntiv**. Obvyklé je používání rozšířené spojky *de que*, avšak je možné užít pouhou spojku *que*.

Dudo (de) que te **diga** la verdad.

Pochybuji, že ti řekne pravdu.

V záporném vyjádření přestává toto sloveso vyjadřovat pochybnost (vyjadřuje jistotu), a proto se ve vedlejší větě použije **oznamovacího způsobu**. To platí i pro výrazy jako: **NO CABE DUDA (DE QUE)**, **NO HAY DUDA (DE QUE)**.

No dudamos (de) que **es** cierto.

Nepochybujeme, že je to pravda.

No cabe duda de que un frigorífico lleno **es** un atractivo en cada casa.

Není pochyb, že plná lednička je magnetem v každém bytě.

2. Subjuntiv imperfekta (pretérito imperfecto de subjuntivo)

Jak již víte, **subjuntiv imperfekta** je dalším časem subjuntivu. **U všech sloves** se tvoří od **3. osoby množného čísla minulého času jednoduchého** odtržením koncového **-ron** a přidáním koncovek **-ra** nebo **-se**, jejichž použití je v naprosté většině případů rovnocenné. Veškeré nepravidelnosti 3. osoby minulého času se pochopitelně projeví i v tomto tvaru.

V Latinské Americe se používají převážně tvary na **-ra**, zatímco ve Španělsku jsou běžnější tvary na **-se**.

a) Slovesa pravidelná

1. třída -ar	2. třída -er	3. třída -ir
HABLAR (habla-ron)	COMPRENDER (comprendie-ron)	VIVIR (vivie-ron)
habla -ra/-se	comprendie -ra/-se	vivie -ra/-se
habla -ras/-ses	comprendie -ras/-ses	vivie -ras/-ses
habla -ra/-se	comprendie -ra/-se	vivie -ra/-se
hablá -ramos/-semos	comprendié -ramos/-semos	vivíe -ramos/-semos
habla -rais/-seis	comprendie -rais/-seis	vivie -rais/-seis
habla -ran/-sen	comprendie -ran/-sen	vivie -ran/-sen

Přízvuk je v subjuntivu imperfekta stále na stejném místě, proto je ho třeba **v 1. osobě množného čísla označit**.

b) Slovesa s nepravidelnostmi v minulém čase

PEDIR	→ pidieron	→ pidiera/pidiese, pidieras/pidieses...
SENTIR	→ sintieron	→ sintiera/sintiese, sintieras/sintieses...
DORMIR	→ durmieron	→ durmiera/durmiese, durmieras/durmieses...
INFLUIR	→ influyeron	→ influyera/influyese, influyeras/influyeses...
TRADUCIR	→ tradujeron	→ tradujera/tradujese, tradujeras/tradujeses...
ANDAR	→ anduvieron	→ anduviera/anduviese, anduvieras/anduvieses...
CABER	→ cupieron	→ cupiera/cupiese, cupieras/cupieses...
CAER	→ cayeron	→ cayera/cayese, cayeras/cayeses...
DAR	→ dieron	→ diera/diese, dieras/dieses...

DECIR	→ dijeron	→ dijera/dijese, dijeras/dijeses...
ESTAR	→ estuvieron	→ estuviera/estuviese, estuvieras/estuvieses...
HABER	→ hubieron	→ hubiera/hubiese, hubieras/hubieses...
HACER	→ hicieron	→ hiciera/hiciese, hicieras/hicieses...
IR, SER	→ fueron	→ fuera/fuese, fueras/fueses...
LEER	→ leyeron	→ leyera/leyese, leyeras/leyeses...
OÍR	→ oyeron	→ oyera/oyese, oyeras/oyeses...
PODER	→ podieron	→ podiera/pudiese, podieras/pudieses...
PONER	→ pusieron	→ pusiera/pusiese, pusieras/pusieses...
QUERER	→ quisieron	→ quisiera/quisiese, quisieras/quisieses...
REÍR	→ rieron	→ riera/riese, rieras/rieses...
SABER	→ supieron	→ supiera/supiese, supieras/supieses...
SATISFACER	→ satisficieron	→ satisficiera/satisficiese, satisficieras/satisficieses
TENER	→ tuvieron	→ tuviera/tuviese, tuvieras/tuvieses...
TRAER	→ trajeron	→ trajera/trajese, trajeras/trajeses...
VENIR	→ vinieron	→ viniera/viniese, vinieras/vinieses...
VER	→ vieron	→ viera/viese, vieras/vieses...

3. Použití subjuntivu imperfekta

Subjuntivu imperfekta se používá za stejných podmínek jako subjuntivu přítomného času, pouze děj se odehrává v jiné časové rovině.

a) Nejčastěji používáme subjuntivu imperfekta v souslednosti časové, kde **vyjadřuje současnost nebo následnost** ve vztahu k hlavní větě, která je v minulosti nebo podmiňovacím způsobu (viz dále).

Habíamos reformado la casa de tal manera que **conservase/conservara** los techos de madera.
Dudé/Dudaba de que **fuera/fuese** verdad.
Fue/Era posible que no **viniera/viniese**.

Můj dům byl zrekonstruován tak, aby si zachoval dřevěné stropy.
Pochyboval jsem, že je to pravda.
Bylo možné, že nepřijde.

b) Vyjadřuje **předčasnost** ve vztahu k hlavní větě v přítomnosti.

Es lógico que lo **concibiese/concibiera** así. *Je logické, že jsem to pojal takhle.*
Me alegro de que **pasaras/pasases** bien las vacaciones. *Těší mě, že jsi strávil dobře prázdniny/dovolenou.*

c) V nezávislých větách přacích po výrazu **ojalá**.

¡**Ojalá fuéramos** a América Latina!

Kéž bychom jeli do Latinské Ameriky!

Po *ojalá* lze použít i subjuntivu přítomného času, pokud mluvčí považuje děj za možný (subjuntiv imperfekta vyjadřuje nereálnost děje).

d) U sloves **querer**, **poder** a **deber** lze použít subjuntivu imperfekta místo podmiňovacího způsobu, avšak **pouze tvarů na -ra**.

Quisiera ayudarte, pero no puedo. *Chtěl bych ti pomoci, ale nemohu.*

e) V některých případech, zvláště v publicistickém stylu, se užívá **tvarů na -ra místo minulého času jednoduchého nebo předminulého času oznamovacího způsobu**.

El presidente lo **dijera** (*dijo*) en la inauguración del festival. *Prezident to řekl při zahájení festivalu.*

Nunca se lo **notara** (*había notado*) más satisfecho. *Nikdy nevypadal spokojenější.*

f) Subjuntiv imperfekta se používá také v podmínkových souvětích, kterými se budeme zabývat v následující lekci.

4. Sousednost časová u subjuntivů

Pravidlo o souslednosti časové platí i v případě subjuntivů. Všechny subjuntivy ještě neznáte, ale abyste si mohli udělat představu o tom, jak celý systém funguje, uvádíme ho v úplnosti.

A) Pokud je nutné užít ve vedlejší větě subjuntivu a v řídicí větě je čas **přítomný**, **budoucí** nebo **rozkazovací způsob**, případně **minulý čas** složený, ve vedlejší větě jsou následující časy:

HLAVNÍ VĚTA	VEDLEJŠÍ VĚTA	
přítomný čas	NÁSLEDNOST	subjuntiv přítomného času
budoucí čas	SOUČASNOST	subjuntiv přítomného času
rozkazovací způsob	PŘEDČASNOST	subjuntiv imperfekta
minulý čas složený		subjuntiv perfekta

Dudo de que venga.
Esperaré a que lo haga.
Ordénale que lo prepare.

*Pochybuji, že přijde.
Budu doufat, že to udělá.
Naříd' mu, aby to připravil.*

Po minulém čase složeném se souslednost uplatňovat nemusí.

B) Pokud je nutné užít ve vedlejší větě subjuntivu a v řídicí větě je **některý z minulých časů** nebo **podmiňovací způsob**, přizpůsobí se čas subjuntivu slovesa ve **vedlejší větě** času ve větě hlavní, a to podle následujícího schématu:

HLAVNÍ VĚTA	VEDLEJŠÍ VĚTA	
minulý čas podmiňovací způsob	NÁSLEDNOST	subjuntiv imperfekta
	SOUČASNOST	subjuntiv imperfekta
	PŘEDČASNOST	subjuntiv předminulého času

Me pidió que le llamara/llamase.
¿Sería posible que se lo dijera/dijese?

Požádal mě, abych mu/jí zavolal.
Bylo by možné, abyste mu/jí to řekl?

5. Poznámky ke shodě ve španělštině

A) Shoda přísudku s podmětem

Pravidla o shodě odpovídají většinou pravidlům v češtině (shoda v čísle, příp. rodě, s podmětem). Existují však některé sporné případy či výjimky:

■ Shoda s podstatným jménem v jednotném čísle, které označuje množinu

Shoda je podle smyslu, tj. sloveso je v množném čísle. Dochází k tomu však pouze v případech, že je jméno doplněno přívlastkem neshodným:

La mayoría de estos campamentos carecen de servicios. *Většina těchto táborů nemá sociální zařízení.*

El resto de los estudiantes se quedaron en el aula. *Zbytek studentů zůstal v aule.*

×

El resto se quedó en casa.

Zbytek zůstal doma.

■ Shoda s několika podstatnými jmény v jednotném čísle

a) Pokud **sloveso následuje** po několika substantivech v jednotném čísle, je přísudek v množném čísle:

Ni el fútbol ni el boxeo me gustan.

Fotbal ani box se mi nelíbí.

b) Jestliže však **podstatná jména tvoří pojmový a logický celek**, sloveso je v jednotném čísle:

La carga y descarga de productos químicos está prohibida. *Nakládka a vykládka chemikálií je zakázána.*

- c) **Předchází-li sloveso před několikanásobným podmětem**, je sloveso obvykle také v množném čísle.

Me felicitaron mi jefe y el vicedirector. *Blabopřál mi šéf a zástupce ředitele.*

- d) Pokud však **za slovesem následují nepočítatelná podstatná jména bez členu**, sloveso je v jednotném čísle.

Fue encontrado petróleo y níquel. *Byla nalezena ropa a níkel.*

■ Shoda s podměty různých mluvnických osob

Jestliže tvoří několikanásobný podmět různé mluvnické osoby, má 1. osoba přednost před 2. osobou a 2. osoba před třetí:

Alicia, tú y yo iremos a comer a Casa Pedro. *Alice, ty a já půjdeme jíst do Casa Pedro.*
 Juan y tú saldréis mañana como primeros. *Jan a ty vyjedete zítra jako první.*

■ Shoda v případech, kdy podmět zahrnuje mluvící nebo oslovenou osobu

V případech, kde je podmětem 3. osoba, ale zahrnuje mluvčího nebo oslovenou osobu, je v 1. nebo 2. osobě množného čísla. Do češtiny je možné překládat obvykle dvojím způsobem.

Los checos bebemos mucha cerveza.

Češi pijí hodně piva./My Češi pijeme hodně piva.

Los estudiantes que tenéis buenos resultados podéis aspirar a la beca.

*Studenti, kteří mají dobré výsledky, se mohou ucházet o stipendium./
 Vy studenti, kteří máte dobré výsledky, se můžete ucházet o stipendium.*

B) Shoda přídavných jmen s několika podstatnými jmény

- a) Pokud přídavné jména **následuje za podstatnými jmény**, je v množném čísle. V případě podstatných jmen různých rodů je přídavné jméno v množném čísle a v rodě mužském:

Compró una blusa y un vestido blancos. *Koupila si bílou blůzu a bílé šaty.*

- b) **Předchází-li přídavné jméno** před několika podstatnými jmény, shoduje se obvykle v rodě a čísle s nejbližším z nich:

Allí exponen bellísimas estatuas y cuadros. *Vystavují tam překrásné sochy a obrazy.*

- c) Jestliže však **následuje více vlastních jmen různých rodů**, přídavné jméno je v množném čísle a mužském rodě:

Los pequeños María y Pedro vinieron con sus padres. *Malá Marie a Petr přišli se svými rodiči.*

Vztahuje-li se k jednomu podstatnému jménu více přídavných jmen označujících různé jedince, podstatné jméno je v množném čísle:

Los presidentes argentino, boliviano, chileno y peruano han participado en las negociaciones.

Argentinský, bolivijský, chilský a peruánský prezident se zúčastnili jednání.

6. Zkracování vztahných vět

V průběhu vašeho studia španělštiny jste se už setkali s jevem, který je ve španělštině hojný, a to se zkrácením vedlejší věty vztahné na pouhý přístavek nebo jiné neslovesné vyjádření. To znamená, že je vynecháno sloveso a spojka. Někdy takový obrat můžeme přeložit do češtiny přístavkem, jindy je třeba ho rozvinout na větu vedlejší:

Cada año, 20 millones de personas se van a vivir a la ciudad, movimiento migratorio sin precedentes en la historia.

Alicia es de La Coruña, una ciudad grande e importante de Galicia.

Každý rok odchází do měst 20 milionů osob, což je historicky bezprecedentní migrační pohyb.

Alice je z La Coruňi, velkého a důležitého města v Galicii. Nebo:..., což je velké a důležité město v Galicii.

DICHOS Y REFRANES

Sobre gustos no hay nada escrito.

Afuera hace un frío que pela.

No tiene ni dónde caerse muerto.

Más vale pájaro en mano que ciento volando.

Allá tú.

Proti gustu žádný dišputát.

Je zima jako v morně.

Nemá ani kam by hlavu složil.

Lepší vrabec v hrsti než holub na střeše.

Tvůj problém.

EJERCICIOS

1. Doplňte subjuntiv imperfekta a přeložte do češtiny.

1. El jefe me pidió que ... (acudir) a la cita también. 2. Miguel es muy ingenuo: es lógico que ... (caer) en la trampa de Amalia. 3. Es natural que ... (sentirse-él) mal después de tomarse ocho cubalibres. 4. ¿No sería mejor que ... (irse-nosotros) a casa? 5. Era una suerte que ... (tener-tú) una novia como Andrea: otra mujer, en su lugar, no soportaría tus aventuras. 6. Es muy probable que ... (leerlo-ellos) en el periódico de ayer. 7. Antes

de irnos a las montañas, tuvimos que comprar un coche más grande para que ... (caber) nuestros cuatro hijos y los esquís. 8. ¡Ojalá ... (aparecer) un fantasma inteligente y ... (ayudarme) a hacer este ejercicio tan aburrido! 9. Me parecía extraño que todos ... (reírse): la película era todo menos cómica. 10. Lola y su asistente salieron por la puerta de atrás sin que la policía ... (darse) cuenta. 11. Nos mandaron un e-mail para que ... (saber-nosotros) lo que había ocurrido en su empresa. 12. Era de esperar que papá te ... (prohibir) conducir su coche. 13. No es probable que lo ... (traducir) él solo, sin que nadie le ... (ayudar).

2. Doplňte sloveso ve vhodném tvaru subjuntivu nebo oznamovacího způsobu.

1. Es indiscutible que el acceso a la vivienda ... (ser) cada vez más complicado. 2. Dudo mucho de que la situación ... (poder) mejorar tan rápidamente. 3. Bueno, mi hijo, si quieres ser basurero, allá tú. Haz lo que ... (querer), pero luego no ... (quejarse). 4. Es lógico que la gente del campo ... (moverse) a la ciudad en busca de una vida mejor. 5. ¿Es verdad que hoy el jefe no ... (estar)? – No, ... (acabar) de llegar y, al ver la oficina patas arriba, ... (ponerse) furioso. Será mejor que ... (salir-nosotros) corriendo. Si ... (estar-nosotros) a su alcance, ... (matarnos). 6. Es obvio que los países desarrollados no ... (poder) olvidarse de los problemas del Tercer Mundo. 7. No hay duda de que las ciudades de hoy ... (expandirse) hacia arriba. 8. Menos mal que me ... (avisar-tú) de que hay que llevar el saco de dormir, porque hace un frío que ... (pelar). 9. Era una lástima que Manolo no ... (venir) con nosotros: la cerveza ... (ser) gratis y ... (estar) superbuena. 10. Siento mucho ... (tener) que decírtelo, pero tengo una noticia muy desagradable para ti. – Ay no, por favor, no me ... (asustar).

3. Přeložte do španělštiny.

1. Je možné, že už to vědí. – Je možné, že to věděli. 2. Je evidentní, že si to neuvědomuje. – Je evidentní, že si to neuvědomil. 3. Není pochyb o tom, že města stále rostou. – Nebylo pochyb o tom, že města stále porostou. 4. Dá se čekat, že mu to řekne. – Dalo se čekat, že mu to řekne. 5. Je logické, že s ním nechce chodit, protože je to idiot. – Bylo logické, že s ním nechce chodit, protože je to idiot. 6. Je možné, že se ti to nebude líbit. – Bála jsem se, že se ti to nebude líbit. 7. Je škoda, že nemáme víc času. – Je škoda, že jsme neměli víc času.

4. Rozdělte se do dvojic. Jeden z vás je v roli realitního agenta a druhý v roli zákazníka, který hledá nové bydlení. Vyberte si z následujících nabídky požadavky na váš nový byt/dům a připravte si rozhovor.

- A) město nad 300 000 obyvatel, nejvýše 5. patro s výtahem, minimálně 6 pokojů, plovoucí podlahy, kuchyň vybavená elektrospotřebiči, krb, velká komora, garáž, bazén, základní škola v dosahu
- B) malá vesnice v horách, pozemek s vlastním lesem a loukou, starý dům před rekonstrukcí, nutná elektřina a kanalizace, oblast pokrytá signálem mobilních operátorů
- C) dvoupokojový byt v malém městě, po rekonstrukci, plastová okna, barevné obklady v koupelně, vestavěné skříně, čerstvě vymalováno, v dosahu nemocnice a hřbitova

5. Přeložte do španělštiny.

1. Polovina studentů neudělala zkoušku. 2. Vývoz a dovoz zboží v rámci Evropské unie je volný. 3. Na oslavu přišel ředitel školy i jeho zástupce. 4. Petr i ty půjdete zítra na trh, protože potřebujeme čerstvé ovoce. 5. Koupil si černý svetr a černou košili. 6. Nelíbí se mi ani Mercedes, ani Diana. 7. V restauraci Ambiente, kterou právě otevřeli v naší ulici, mají moc dobré polévky a moučníky. 8. Ti sympatičtí Alice a Manuel přijdou také.

6. Doplňte podle poslechu.

Cuéntenos sus problemas con la vivienda

Presentador: Estimados ....., bienvenidos a nuestro programa “El teléfono es suyo”. Esta vez lo ..... al problema de la vivienda que, sin duda alguna, nos interesa a todos.

(Ring, ring...) Como están ....., ya tenemos aquí una llamada. Hola, buenos días.

Antonia: Hola, buenos días. Les habla Antonia, soy de Sevilla y quisiera decirles mi opinión acerca de los ..... de alquiler.

Presentador: Adelante, Antonia, ya sabe que el teléfono es suyo.

Antonia: Bueno, la gente se ..... porque los precios son altos. Los precios son altos porque hay muchos pisos vacíos. Los pisos están vacíos porque hay una total desprotección para el ..... . Yo tengo un piso en propiedad que alquilo y mis inquilinos no me pagan desde hace medio año. ¿Qué hago? ¿Los echo? ¿Y cómo .....? Lo que sí que no haré es volver a alquilarlo.

Presentador: Tiene pleno derecho a ..... . Gracias por su opinión. Adiós.

Ring, ring...

Jordi: Hola a todos los que nos escuchan. Mi nombre es Jordi y vivo en Barcelona. Yo, la ....., no entiendo por qué se le llama “problema de la vivienda” cuando en nuestro país hay un 15% de pisos vacíos y otro 20% son segundas ..... . ¿Por qué no se le llama abiertamente por su nombre? El problema del precio de la vivienda.

Presentador: Otra opinión acertada, habrá que preguntar a las ..... .

Ring, ring...

Juan: Buenos días, me llamo Juan, soy de Ecuador y ahora vivo en Alicante. Llegué a España hace un año y he ..... más de seis meses en conseguir algo decente para vivir. Vine porque me habían dicho que esto era el ....., pero, desde luego, en vivienda no lo es. La gente no me quería alquilar y tuve que estar en una habitación viviendo con ..... y pagando una fortuna, porque la gente se ..... . Incluso los que son de tu propio país, que es más triste todavía.

Presentador: Estoy de acuerdo, cuando viví en el extranjero, tuve la misma experiencia. Bueno, le deseo mucha ..... y hasta la próxima.

Ring, ring...

Pablo: Buenos días. Mi nombre es Pablo. Soy una de las treinta mil personas que ..... en la calle en España. Pero, en muchos ....., lo de menos es la ausencia de un techo y de una cama. Lo que más daño nos hace es la ....., la desconexión social y la marginación. Nosotros, las Personas sin Hogar, también somos humanos y lo único que nos ..... del resto de la gente es que no tenemos techo sobre ....., nada más. Y no olviden que en muchos casos no es por culpa nuestra.

Presentador: Pablo, puedo ..... que todos tenemos presente que basta con tener mala suerte y cualquiera de nosotros puede estar en la misma situación. Bueno, estimados oyentes, deseamos a Pablo que ..... solucionar pronto su situación y a nosotros que nunca tengamos que ..... a problemas de este tipo. Gracias y hasta la próxima.

7. Rozhodněte, zda je tvrzení pravdivé či ne a zdůvodněte svoji volbu.

1. Antonia es propietaria de un piso. No quiere alquilarlo porque los vecinos no están de acuerdo con que lo alquile.	V	F
2. Jordi afirma que hay suficientes pisos y el problema está en que mucha gente no vive en ellos o los aprovecha sólo como segunda residencia.	V	F
3. Los inmigrantes en España se sienten muy contentos porque el ayuntamiento les ofrece pisos sin tener que pagar alquiler.	V	F
4. Pablo dice que lo más triste de la situación de los sintecho es que se sienten olvidados por la sociedad.	V	F
5. El presentador opina que el problema de la vivienda es un problema sólo de las personas sin hogar.	V	F

8. Přeložte do španělštiny.

bezprecedentní situace – náboženské konflikty – zakázaný přístup – to postrádá logiku – místo nevhodné pro bydlení – rozvojová země – odlidštěné prostředí – očekává se, že toto číslo stále poroste – občanské války – kontaminovaná půda – skládka odpadu – oblast náchylná k sesuvu půdy – nedostatek hygieny – převládající rys – prostorný dům

9. Popište rozdíly mezi fotografiemi na následující straně.

10. Odpovězte na otázky.

1. ¿Sabe cuántos habitantes viven hoy en nuestro planeta?
2. ¿Cuáles son los países más poblados?
3. ¿Cuáles son las ciudades más grandes del mundo?
4. ¿Le gustaría vivir en una de ellas? ¿Por qué?
5. ¿Por qué la gente abandona el campo y se va a vivir a la ciudad?
6. ¿Sabe qué es una chabola?
7. ¿Qué problemas surgen en los barrios pobres?
8. ¿Hay estos problemas en nuestro país también?
9. ¿Qué ventajas ofrece la vida en la ciudad en comparación con el campo?
10. ¿Es difícil comprar un piso en nuestro país?
11. ¿Cómo es su casa soñada?
12. Imagínese que tiene una casa enorme. ¿Alquilaría una

parte de ella? 13. ¿Por qué algunos inquilinos no pagan el alquiler? 14. ¿Cómo una persona puede acabar como sintecho?

11. Následující rčení se nám nějak popletla. Mohli byste je opravit a přeložit do češtiny?

- a) Sobre gustos hay muchos libros escritos.
- b) Más vale un papagayo en casa que ciento en la selva.
- c) Quien no arriesga, no pasa la calle.
- d) Vive en un lugar de buena suerte.
- e) Al que madruga, papá le ayuda.
- f) El que no trabaja, no sabe lo que se está perdiendo.
- g) Quien no llora, no tiene mamá.
- h) Eso me costó un cristal de mis gafas.

12. Dokončete vhodně.

- 1. Sandra me dijo que le parecía muy extraño que Pablo...
- 2. El profesor nos pidió que...
- 3. No cabe duda de que...
- 4. Pues yo creo que será mejor que...
- 5. Nos alegramos mucho de que...
- 6. Ay, María, es una pena que...
- 7. No me parece muy probable que...
- 8. Menos mal que todos...
- 9. ¡No sigas discutiendo conmigo! Es evidente que...
- 10. No me sorprende porque era de esperar que...

13. Přečtěte si několikrát následující text. Ověřte si, zda jste mu porozuměli na cvičení, které následuje za textem.

Miles de jóvenes españoles se manifiestan en 60 ciudades por una vivienda digna

Miles de jóvenes españoles han salido esta tarde a las calles para exigir al Gobierno que proteja su derecho a una vivienda digna. Desde las cinco de la tarde, han tenido lugar concentraciones en 60 ciudades españolas, convocadas a través del correo electrónico. Según estimaciones de la Policía Nacional, unos 1.200 jóvenes han asistido a la protesta en Madrid, que ha transcurrido sin incidentes destacables. La protesta ha consistido en “sentadas” en el suelo, desde donde los participantes coreaban consignas como “Queremos un pisito como el del Principito” o “Derecho a techo”. Muchos llevaban carteles y pancartas con mensajes como “Pisos, no nichos”.

(Adaptado de El País)

1. Los jóvenes salieron a la calle para

- a) protestar contra los propietarios de las casas.
- b) pedir al gobierno no tener que pagar el alquiler.
- c) reclamar su derecho a vivir en un piso decente.

2. Los jóvenes supieron de la protesta

- a) enviándose e-mails.
- b) a través de un periódico juvenil.
- c) por medio de un informe de la policía.

3. Según la información facilitada por la Policía,

- a) durante la protesta hubo muchos heridos.
- b) la protesta fue más bien pacífica.
- c) hubo varios accidentes de tráfico.

4. Los jóvenes protestaron

- a) cantando canciones populares.
- b) sentados en el pavimento.
- c) invitando al Príncipe Felipe a que se uniese a ellos.

14. Určete, která slova se logicky mezi ostatní nehodí.

- 1. inquilino – alquiler – daño – alquilar – propietario
- 2. apartamento – azulejo – estudio – dúplex – vivienda
- 3. madera – plástico – cuero – seda – algodón

15. Přeložte do španělštiny.

1. Nejprjemnější způsob, jak strávit zimu, je nevycházet a zůstat doma u krbu, popíjet whisky a číst dobrou detektivku.
2. Kdy máš narozeniny? – To je moje tajemství.
3. Dobrou noc, Pavlíku, pořádně se přikryj, protože dnes je venku strašná zima.
4. Nedělejte si starosti, určitě všechno dobře dopadne. – Kéž bys měl pravdu!
5. Napsal mi, že v posledních dnech měl velice nabitý program, ale že mi o víkendu zavolá.
6. My Češi pijeme hodně piva a jíme málo ryb, a proto je mnoho lidí, kteří mají vážné zdravotní problémy.
7. Těší mě, že jsi konečně udělal zkoušku ze španělštiny. – Mě taky, už bylo načase, ne?
8. Je víc než pravděpodobné, že v té vesnici ještě není kanalizace.
9. Nechod' tam, kam tě nezvou.
10. Sucho a nedostatek pitné vody působí na

jihu Španělska velké problémy. 11. Problémy nastanou obvykle tehdy, když je nejmíň čekáme. 12. Internet zatím není pro všechny dostupný. 13. Je škoda, že jste s námi nemohli cestovat do Chile.

16. Temas para pensar y discutir.

- Las causas de la migración hacia las ciudades.
- Las ventajas y desventajas de alquilar o comprar una casa.

17. Trápíte se kvůli subjuntivu imperfekta? Jestli vás to potěší, tak i náš milý subjuntiv má své problémy.

Oda del subjuntivo frustrado a la perfección

Ay, niña de ojos morenos,
cuando caminas, me mareas
porque todo en ti es perfecto.

Ay, niña de cabello suelto,
cuando cantas, me hechizas
porque todo en ti es perfecto.

Ay, niña de corazón cruel,
cuando me miras
me muero del deseo.

Me muero del deseo por conocer
lo perfecto.

Porque yo soy imperfecto.
Imperfecto del todo, hasta del subjuntivo.

Si pudieras quererme, a pesar de ser tan imperfecto,
sería feliz.

Ay, niña, compadécete de mí y ámame.
Sé que puedo ofrecerte sólo mi imperfección,
pero recuerda, por favor,
que nadie es perfecto.

2